

„MĂRTURII DE CREDINȚĂ ORTODOXĂ” EXPOZIȚIE DESCHISĂ LA MUZEUL JUDEȚEAN IALOMIȚA

VIRGIL ȘTEFAN NIȚULESCU

P entru cel care a vizitat ultima oară muzeul din Slobozia, înainte de decembrie 1989, reîntîlnirea cu sălile de expunere acum, la mijlocul lui 1990, i-ar aduce, credem, bucuria surprinderii unei modificări cu valoare de simbol pentru timpul cuprins în aceste citeva luni de libertate. În sala mare de la etaj, în locul fostei expoziții omagiale „Județul Ialomița în Epoca...”, a fost vernisată, în ultima decadă a lunii iunie, expoziția *Mărturii de credință ortodoxă*. Este firească dorința muzeografilor — obligați,

pină acum, să-și pună talentul, știința și priceperea în slujba realizării unor expoziții cu valoare antieducativă — de a oferi publicului ceea ce nu i-a fost permis pină acum să vadă. Dacă introducerea în expunere a unei icoane sau a unui ou încondeiat era considerată, sub trecutul regim, drept o mare victorie a muzeografului, o dovadă de curaj și de abilitate din partea sa și una de „slăbiciune” din partea cenzorilor, acum, într-o sală întreagă, pe toți pereții, în toate vitrinele, ceea ce era interzis, chipul Domnului și cuvîntul său, ne apar așezate cu infinită dragoste și cu un ușor decelabil sentiment de ușurare.

Ceea ce îți sare în ochi la această expoziție este caracterul său heteroclit, „mozaicat”, datorat prezenței, laolaltă, a unor obiecte extrem de diverse, legate între ele prin firul religiei creștine. Practic, cea mai mare parte a patrimoniului Muzeului Județean Ialomița, care a putut fi încadrat, într-un fel, în tematica expoziției, și-a găsit un loc în vitrine sau pe panouri. Este vorba despre fragmente de frescă decapate dintr-o biserică, icoane și alte obiecte de cult, cărți, obiecte arheologice care par a fi puse de-a valma, dar, la o parcurgere atentă, în liniște, expoziția ni se dezvăluie asemenea unei biserici. Chiar frescele sînt astfel așezate încît se obține, la o altă scară, reconstituirea parțială a picturii murale din biserica Nașterea Maicii Domnului din satul Sărindarele, al comunei ialomițene Dridu. Fresca — decapată după proiectul din 1979, al arh. Claudiu Moldoveanu — este una dintre ultimele opere de acest gen, realizate după vechile canoane, de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea, atît ca modalitate picturală, cit și ca tehnologie de lucru. După această perioadă încep să apară elementele stilului clasicist, ceea

ce va duce, treptat, la pierderea definitivă a aurei picturii tradiționale. Din această cauză, fresca expusă — pentru prima oară — la Slobozia ni se pare deosebit de importantă pentru înțelegerea artei zugrăvirilor din Cîmpie, la cumpăna secolelor XVIII—XIX, și credem că ar merita, ca singură, o expunere integrală. În actuala expoziție, însă, fragmentele murale jalonează doar momentele semnificative ale desfășurării programului iconografic, integrate fiind în contextul culturii religioase populare. Prezența icoanelor pictate din satul Pietroiu, de pe malul Borcei, datind de la jumătatea secolului al XIX-lea, dar și a icoanelor rusești din veacurile XVIII—XIX, care au circulat în secolele trecute și pe valea Ialomiței, întăresc încercarea de reconstituire spirituală a unei biserici sătești. Astfel, volumele, aparținând aceleiași perioade, pristoricele și pecetărele din piatră și lemn, patrafirele, crucile de mână și toate celelalte obiecte de cult expuse își găsesc locul firesc în vecinătatea ouălelor încondeiate și a „băruii lui Dumnezeu” — legătura spicelor de grâu adusă în casă din recolta primei seceri. Chiar și cahlile înfățișându-l pe sfântul Gheorghe, unul dintre motivele preferate ale meșterilor, în același veac XVIII (și chiar mai dina-

inte), cahlile ce împodobeau sobele orășenilor de la Floci, poartă amprenta culturii populare, integrându-se firesc în ansamblul expozițional.

Troița Eroilor, înălțată în memoria ostașilor Războiului Reîntregirii, în satul Mircea cel Bătrîn din comuna Reviga, așezată, în muzeu, între luminările recunoștinței, în preajma chipului lui Iisus Hristos, subliniază, în mod ingenios, expunerea, prin faptul că se urmărește, vădit, apropierea epocilor istorice, cu rezonanță pînă în însinguratul decembrie 1989.

Concepută în spiritul eminescianului gînd *Biserica este mama neamului nostru*, expunerea apare încărcată de simboluri biblice, obligînd vizitatorul la reflecție. Acest fapt denotă seriozitatea și dragostea cu care a lucrat la realizarea expoziției colectivul de muzeografi ialomițeni, coordonat, acum, de Răzvan Ciucă, aceasta fiind o primă realizare — dintr-o serie promisă de Viorica Croitoru-Capbun, Elena Rența și Gheorghe Matei, cît și de arh. Florin Manolescu, autorul concepției grafice — pe alocuri, neglijent finalizată, ceea ce nu scade cu nimic din încărcătura emoțională pe care expoziția o degajă.